Gmina Brody

1. Pałac Brühla w Brodach
2. Brama Zasiecka w Brodach
3. Zerwane mosty w Zasiekach

Gmina Gubin

4. Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Witaszkowie
5. Kościół pw. Św. Rodziny w Sękowicach
6. Gębice – miejsce pamięci

Miasto Gubin

7. Ruiny kościoła farnego
8. Wyspa teatralna

Gmina Jasień

9. Górka Flöthera w Jasieniu
10. Grodzisko w Wicinie
11. Kościół pw. Św. Anny w Jabłońcu

Gmina Lipinki Łużyckie

12. Kościół pw. Św. Franciszka w Brzostowej
13. „15 Południk” w Lipinkach Łużyckich

Gmina Lubsko

14. Baszta Pachołków Miejskich w Lubsku
15. Zamek w Lubsku
16. Dworzec kolejowy w Lubsku
17. Wieża w Górzynie

Miasto Łęknica

18. Park Mużakowski
19. „Belweder”
20. Most kolejowy

Gmina Trzebiel

21. Szubienica w Trzebielu
22. „Diabelski kamień” w Trzebielu
23. Wieża widokowa na ścieżce geoturystycznej „Dawna Kopalnia Babina”

Gmina Tuplice

24. Wzgórze Tuplickie
25. Kościół pw. NMP Królowej Polski w Nowej Roli

Krzesiński Park Krajobrazowy
Kosarzyn
Prom
Chlebowo
Żytowań
138
Budoradz
Drzeńsk Wielki
Wałowice
Zielona Góra
32
Jaromirowice
Dzikowo
Gubin
Gubinek
Dobrzyń
Berlin
Sękowice
Chęciny
Przyborowice
Łazy
Czarnowice
Stargard Gubiński
Polanowice
Grabice
Witaszkowo
Gębice
Markosice
Luboszyce
Starosiedle
Tymienice
Chocicz
Nowa Wioska
Jałowice
285
Późna
Grabków
Chocimek
Górzyn
Strzegów
Osiek
Mokra
287
Lutol
Tuchola Żarska
Mielno
Datyń
Biecz
Gareja
Lubsko
Brody
289
Dłużek
Budziechów
Wicina
Janiszowice
Jasień
Bieszków
Zasieki
Park Krajobrazowy Łuk Mużakowa
Nowa Rola
Jabłoniec
Drzeniów
Bronice
Brożek
Nysa Łużycka
294
Tuplice
Pietrzyków
Berlin
Olszyna
18
Dębinka
Piotrowice
Brzostowa
Lipinki Łużyckie
Żary
Trzebiel
Królów
Strzeszowice
Siedlec
Boruszyn
Buczyny
Wrocław
Mieszków
Grotów
Żarki Wielkie
Niwica
Nowe Czaple
Łęknica
Görlitz

LEGENDA

- Granica Państwa
- Granica gminy
- Przejście graniczne (PL) (D)
- Przejście pieszo-rowerowe (PL) (D)
- Droga krajowa
- Droga lokalna
- 25 Lokalizacja opisanego punktu
- Rzeki, jeziora

Grupa Łużycka

ISBN 978-83-933570-3-1

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – Grupa Łużycka" powstało w 2008 roku. Zrzesza organizacje pozarządowe, przedsiębiorców, lokalnych liderów oraz gminy: Brody, Gubin, m. Gubin, Jasień, Lipinki Łużyckie, Lubsko, m. Łęknica, Trzebiel oraz Tuplice. „LGD – Grupa Łużycka" działa na rzecz aktywizacji społeczności lokalnych oraz rozwoju obszarów wiejskich. Prowadzi nabory wniosków w ramach PROW 2014-2020 w zakresie inicjatyw wzmacniających więzi społeczne, rozwoju infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i kulturalnej, podejmowania oraz rozwoju działalności gospodarczej, zachowania lokalnego dziedzictwa, a także promocji obszaru. Swoim beneficjentom oferuje doradztwo, warsztaty, szkolenia. Organizuje imprezy kulturalne. Wydaje publikacje. Podejmuje inicjatywy mające na celu rozwój obszaru w oparciu o lokalne zasoby i dziedzictwo. Stowarzyszenie stara się być wsparciem dla lokalnej społeczności i łączyć pokolenia, kierując swoje działania do osób w różnym wieku.

Stowarzyszenie
„Lokalna Grupa Działania – Grupa Łużycka"
ul. Kopernika 19, 68 – 300 Lubsko
tel. 68 457 61 50
www.grupaluzycka.pl

ISBN 978-83-933570-3-1
Lubsko, 2018

Projekt graficzny / druk: Dem Druk Drukarnia
Fotografie: Hubert Bąk
Treści: Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – Grupa Łużycka"

Publikacja wydana w ramach zadania publicznego „ODKRYJ ŁUŻYCE Z LGD" współfinansowanego ze środków Województwa Lubuskiego w ramach działania Lubuska Odnowa Wsi na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w województwie lubuskim.

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – Grupa Łużycka" zaprasza do odkrywania historii naszych „małych ojczyzn". Oddajemy w Państwa ręce mapę zawierającą oznaczenia oraz opisy miejsc ważnych historycznie i kulturowo dla naszego obszaru, tj. gm. Brody, gm. Gubin, m. Gubin, gm. Jasień, gm. Lipinki Łużyckie, gm. Lubsko, m. Łęknica, gm. Trzebiel oraz gm. Tuplice. Zapraszamy również na naszą stronę internetową www.grupaluzycka.pl. W zakładce ODKRYJ ŁUŻYCE Z LGD znajdziecie Państwo więcej informacji na temat realizacji projektu w ramach, którego powstała nasza mapa, a także o naszym regionie.

Odkryj ŁUŻYCE z LGD

www.grupaluzycka.pl

Gmina Brody

1. Pałac Brühla w Brodach

Jedną z najważniejszych postaci historycznych regionu, był Heinrich von Brühl żyjący w latach 1700–1763. U szczytu swej politycznej kariery był premierem i ministrem skarbu króla Augusta III. Kupując w 1740r. posiadłość w Brodach całkowicie odmienił oblicze miejscowości. Stworzył przepiękny pałac z wielkim barokowym ogrodem, który nazywany był „Perłą Dolnych Łużyc". Wypoczywał w nim sam król August III podróżując z Drezna do stolicy. Niestety wojna siedmioletnia i nieprzychylność władcy pruskiego Fryderyka II odcisnęły piętno na pałacu. Podupadał on w ruinę aż do roku 1885, kiedy to potomkowie Brühla rozpoczęli renowację. Rezydencja była ich własnością do końca II wojny światowej. W 1945r. został zniszczony przez wojska radzieckie. Po wojnie całe założenie pałacowo–parkowe włączono do dóbr państwowych. Niestety niektóre miejsca bezpowrotnie uległy zniszczeniu. Od wielu lat lokalne władze podejmują działania mające na celu renowację parku. Dzięki polsko-niemieckim terenowym seminariom park z roku na rok pięknieje. Sam pałac znajduje się w rękach prywatnych – w oficynach znajdują się restauracja, pokoje hotelowe oraz sale bankietowe. Główny budynek zabytkowego pałacu poddawany jest pracom restauratorskim.

2. Brama Zasiecka w Brodach

Jest to jedyna z trzech bram miejskich w Brodach, która w bardzo dobrym stanie przetrwała do dnia dzisiejszego. Stoi przy końcu ul. Wolności i wiedzie w kierunku wsi Zasieki – stąd nazwa. Powstała w 1748r. na polecenia hrabiego Brühla, który zlecił wykonanie projektu twórcy założenia pałacowo–parkowego, swemu architektowi J. K. Knöffelowi. Prócz walorów wizualnych pełniła również funkcje ochronne – stacjonowała w niej straż miejska. W 1928r. została przebudowana w celu dostosowania jej do ruchu dwukierunkowego. Mimo wprowadzenia zmian zachowała charakter sprzed lat. Współcześnie trwają starania o jej renowację. Brama jest jednym z symboli Brodów – została umieszczona na obecnym herbie gminy.

3. Zerwane mosty w Zasiekach

Leżąca obecnie w gminie Brody niewielka wieś Zasieki, położona nad Nysą Łużycką, niegdyś była częścią znajdującego się po drugiej stronie rzeki niemieckiego miasta Forst. W 1921r. wg projektu Rudolfa Kühna wzniesiono most, zwany „Lange Brücke" (Długi Most), łączący miasto z jego nową dzielnicą – Berge. Kolejny most – „Fußgängerbrücke" (kładka dla pieszych) przerzucony był przez rzekę około 300 metrów na południe od Długiego Mostu. Lata dwudzieste przyniosły dynamiczny rozwój miejscowości, który został zatrzymany przez II wojnę światową. „Lange Brücke" oraz „Fußgängerbrücke" zostały wysadzone w 1945r. Po wojnie nowe władze mimo tego, że samo miasteczko nie uległo zniszczeniom zarządziły akcję rozbiórkową. Ostatnią pamiątką po czasach świetności są zerwane mosty. Do dziś zachowało się kilka ciekawych elementów architektonicznych samych mostów, a także betonowe latarnie oraz fontanna, która niegdyś stała w centrum nieistniejącego już placu.

Gmina Gubin

4. Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Witaszkowie

Kościół szachulcowy, wcześniej ewangelicki, a obecnie rzymskokatolicki powstał w 1749r. We wnętrzu można zobaczyć piękny, drewniany, renesansowy ołtarz, a także stary żyrandol z dawnego majątku z Czarnowic. Witaszkowo słynie jednak nie tylko z pięknego kościoła, lecz również z odnalezionego tu niezwykle ciekawego skarbu. W 1882r. miejscowy chłop Leuschke odnalazł na swym polu złoty skarb, o czym natychmiast poinformował księcia, a ten berlińskich naukowców. Okazało się, że znalezisko ma pochodzenie scytyjskie i powstało w połowie VI w. p.n.e. Na skarb składały się m.in. elementy zbroi, biżuteria, sztylet i przepiękna złota ryba. Znalezisko można uznać za sensacyjne, ponieważ podobne skarby najbliżej nas, znajdowano na stepach Ukrainy. Prawdopodobnie skarb przywędrował na te ziemie wraz z osobą, która odebrała go scytyjskiemu wojownikowi, poległemu podczas walki. Dzisiaj ciężko jest zlokalizować części tego znaleziska, zwłaszcza sławnej złotej ryby. Jej kopia znajduje się w Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza w Świdnicy, a jej wizerunek podziwiamy w herbie gminy wiejskiej Gubin.

5. Kościół pw. Św. Rodziny w Sękowicach

W 1512r. obszar Sękowic i kilku okolicznych wsi stał się własnością zakonu rycerskiego joannitów. Był ich majątkiem aż do 1811r. W połowie XVII w., na miejscu zniszczonego w wojnie trzydziestoletniej kościoła, wznieśli piękny szachulcowy kościół – zbudowany na planie ośmioboku, z ciekawą latarnią i tzw. tamburem. Kościół wcześniej protestancki, po II wojnie światowej przeszedł w ręce katolików – dziś funkcjonuje jako kościół filialny. Posiadając barokowy ołtarz oraz dobrze zachowane renesansowe nagrobki jest jednym z najładniejszych kościołów w okolicy. Prócz zrujnowanej wieży mieszkalnej jest to jedyna pamiątka po zakonie joannitów w Sękowicach.

6. Miejsce pamięci w Gębicach

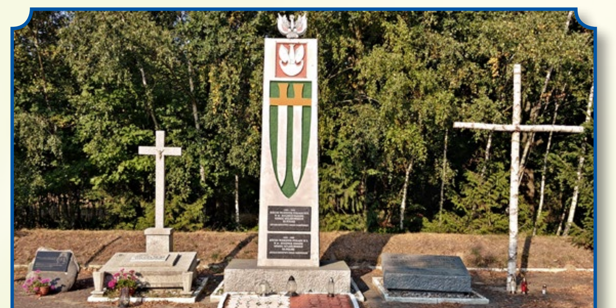

W sierpniu 1939r., na terenie dawnego folwarku we wsi Gębice, został utworzony tzw. obóz przejściowy. Umieszczano tu ludność cywilną ewakuowaną m.in. z woj. poznańskiego i okolic Warszawy. Internowano również księży i zakonników, a wśród nich ojca Maksymiliana Marię Kolbe, który był tu osadzony do połowy listopada 1939r. Obozy przejściowe służyły do rejestrowania więźniów i rozdysponowania ich do poszczególnych obozów macierzystych. Taki obóz mieścił się w Fürstenbergu nad Odrą (Stalag III B). Po 1940r. obóz w Gębicach – Filia Amtiztz, przekształcono w punkt zborny dla robotników, który funkcjonował do 1943r. W 1969r. wg projektu Józefa Sarnowskiego wzniesiono pomnik upamiętniający ofiary Stalagu III B. Obok obelisku umieszczono również tablicę ze słynnymi słowami o. Kolbego – „Drogie dzieci, zobaczycie jeszcze będzie tutaj Polska".

Miasto Gubin

7. Ruiny kościoła farnego

Jednym z symboli miasta Gubin są bez wątpienia ruiny kościoła farnego. Pierwsze wzmianki o zbudowanej w stylu romańskim trójnawowej bazylice pochodzą z początków XIV w., jednak prawdopodobnie pożar zniszczył świątynię, a przebudowy dokonywano już w stylu gotyckim. Prace trwały wiele lat, a ostateczny wygląd budowla otrzymała dopiero w 1844r. Liczne przebudowy spowodowały, że kościół zaczynał imponować rozmiarem – 60 m długości i 30 m szerokości. Wnętrzne zdobił piękny barokowy ołtarz, pozłacana ambona, organy i liczne zdobienia. Niestety ogromne zniszczenia podczas II wojny światowej spowodowały, że kościół do dnia dzisiejszego nie został w całości odbudowany. Do zwiedzania udostępniana jest jedynie wieża, z której roztacza się przepiękny widok. Wieżę można zwiedzać w okresie od maja do października – przewodnik dostępny jest w Galerii „RATUSZ" działającej przy Gubińskim Domu Kultury.

8. Wyspa teatralna

Wyspa teatralna znajduje się na rzece Nysie Łużyckiej. Pierwsze wzmianki dotyczą roku 1446 – wtedy nosiła nazwę Ostrów Miejski. W XVI w. była w posiadaniu Bractwa Strzeleckiego i zwana była Wyspą Strzelecką. Dopiero w XIX w. przyjęła nazwę Wyspy Teatralnej, a to za przyczyną powstania w jej obrębie teatru wg projektu Oscara Titza. Na otwarcie, które miało miejsce 01.10.1874r. wystawiono spektakl „Faust" J.W. Goethego. Teatr na swych deskach gościł wielu wybitnych artystów ówczesnej Europy. W 1905 roku przed Teatrem został odsłonięty pomnik urodzonej w Guben aktorki i śpiewaczki Corony Schröter. Do dnia dzisiejszego niestety ostała się jedynie część cokołu pomnika. W czasie II wojny światowej budynek teatru praktycznie nie uległ zniszczeniu. Dopiero w 1946r. w niewyjaśnionych okolicznościach niemal doszczętnie strawił go pożar. Pamiątką po czasach świetności są już tylko resztki kolumn z fasady budynku i kamienne schody. Dziś Wyspa jest miejscem odpoczynku i relaksu. Stanowi również doskonałe tło dla występów artystycznych. Władze miasta czynią starania, aby przywrócić wyspie jej dawny charakter – aby ponownie stała się centrum rekreacyjno–kulturalnym zarówno polskiego Gubina, jak i niemieckiego Guben.

Gmina Jasień

9. Górka Flöthera w Jasieniu

Wzgórze nazywane zwyczajowo przez mieszkańców Jasienia Górką Flöthera jest naturalnie ukształtowanym wzniesieniem porośniętym krzewami i drzewami o powierzchni ok. 4 ha. Na jej szczycie znajduje się zbudowana w 1928r. wieża ciśnień, będąca obecnie siedzibą jasieńskiego koła PTTK „Włóczęga". W czasie II wojny światowej pod górką wybudowano schron przeciwlotniczy (nieprzystosowany do zwiedzania), którym obecnie opiekuje się lokalna grupa militarno–historyczna „Szaruga". Sama górka jest bardzo atrakcyjnym miejscem rekreacyjnym – sprzyja spacerom, przejażdżkom rowerowym, odpoczynkowi. Jej nazwa pochodzi od nazwiska, prawdopodobnie najważniejszej dla historii gminy postaci – Theodora Flöthera, który już po 15 latach od założenia niewielkiej kuźni prowadził ogromną fabrykę produkującą maszyny rolnicze. Mieszkańcy doszukują się we Flötherze postaci z „Legendy o żelaznym diable". To on miałby być kowalem, który podstępem zdobył diabelskie złoto, które posłużyło mu do jej stworzenia. Dzięki niemu nastąpił znaczny rozwój miasta – w szczytowym momencie zakład zatrudniał ponad 1000 osób. Podczas II wojny światowej w fabryce produkowano elementy dla niemieckiego lotnictwa wojskowego. Właśnie tutaj pracowali przymusowo więźniowie obozu – filii Gross Rossen, który znajdował się przy Jasieniu. Co ciekawe, do dzisiaj na terenach dawnej fabryki maszyn rolniczych, mieszczą się firmy zajmujące się produkcją elementów stalowych. W Izbie Pamięci znajdującej się w Urzędzie Miejskim, możemy dziś obejrzeć eksponaty i uzyskać informacje nt. historii gminy, w tym o filii Gross Rossen, Flötherze i jasieńskich fabrykach.

10. Grodzisko w Wicinie

W niewielkiej wsi Wicina położonej w gminie Jasień znajduje się miejsce wyjątkowe. Niektórzy nazywają je lokalnym Biskupinem. Odkryto tu gród – osadę obronną z ok. 750r. p.n.e., utworzoną przez ludność kultury łużyckiej. Upadek nastąpił po roku 571 p.n.e. – gród został napadnięty i spalony przez Scytów. Pierwsze badania grodziska przeprowadził w 1920r. niemiecki archeolog Carl Schuchardt. Odkryto zgliszcza dawnej osady wraz z dobrze zachowanymi przedmiotami codziennego użytku. Znaleziska można podziwiać wśród eksponatów w Muzeum Środkowego Nadodrza w Świdnicy. W celu ochrony terenu grodziska w 2013r. utworzono „Park Kulturowy Grodzisko w Wicinie". Rok później założono Fundację Parku Kulturowego Grodzisko w Wicinie, która dąży do powstania centrum naukowo-badawczo-edukacyjno-turystycznego.

11. Kościół pw. Św. Anny w Jabłońcu

Nieopodal drogi we wsi Jabłoniec stoi ogrodzony murem niewielki kościół. Posiada drewnianą dzwonnicę i piękną zabytkową ambonę z 1742r. Jednak najciekawszym jego elementem jest tablica pamiątkowa umieszczona w prawej nawie kościoła, przedstawiająca siedmioro niemowląt leżących w kwiatach róży. Wiąże się ona z legendą „O siedmiu dzieciach w powijakach". Podobno dawny właściciel Jabłońca Otto Georg von Wiedebach wdał się w romans ze służką, którego owocem było dziecko. Pan do dziecka się nie przyznał, a dziewczynę przepędził. Zrozpaczona wraz z dzieciątkiem rzuciła się do wody, wcześniej przeklinając Wiedebacha – wszyscy jego prawowici potomkowie mieli umrzeć. Rzeczywiście, gdy jego małżonka rodziła dzieci, każde z nich umierało… Wiedebach przypomniał sobie wtedy o przekleństwie. Opowiedział o swym grzechu żonie, wyraził skruchę i ufundował tablicę upamiętniającą zamarłe dzieci. Klątwa została zdjęta – ósme z kolei dziecko Widebachów przeżyło.

Gmina Lipinki Łużyckie

12. Kościół pw. Św. Franciszka w Brzostowej

Wzniesiony w 1869 roku, w miejscu dawnego drewnianego kościoła. Został wybudowany z cegieł i kamienia, swym stylem nawiązując do neogotyku i romanizmu. Posiada charakterystyczne trójbocznie zamknięte i wyodrębnione, niczym romańska apsyda, prezbiterium. Nawę pokrywa dwuspadowy dach z czworoboczną sygnaturką na zachodnim szczycie. Niektórych może zadziwić fakt, że nad wejściem do kościoła znajduje się Gwiazda Dawida – symbol jednoznacznie kojarzący się dziś z judaizmem. Nie znaczy to jednak, że taki był zamysł ówczesnych budowniczych. Może był to element architektury neogotyku – maswerk o kształcie heksagramu, a może została użyta jako symbol biblijny, który często pojawiał się w świątyniach ewangelickich. Przy kościele znajduje się plac otoczony kamiennym murem z XVIII w. Zarówno kiedyś, jak i dziś, jest miejscem pochówku dla lokalnej społeczności. Obecnie na cmentarzu przykościelnym niestety nie odnajdziemy już pozostałości po historycznych grobowcach – wszystkie zostały usunięte.

13. „15 Południk" w Lipinkach Łużyckich

W centrum Lipinek Łużyckich znajduje się głaz, który symbolizuje 15 Południk – linię przebiegu 15 stopnia długości geograficznej wschodniej. Choć podział kuli ziemskiej na 24 strefy czasowe, rozdzielone przez południki, można uznać za sprawę umowną, jest ona niezwykle ważna dla pomiaru czasu. Za sprawą 15 południka funkcjonujemy na podstawie czasu środkowoeuropejskiego, który różni się dokładnie o godzinę od czasu uniwersalnego wyznaczonego w Greenwich. Odsłonięcie głazu nastąpiło 27 września 2003r. podczas obchodów Światowego Dnia Turystyki.

Gmina Lubsko

14. Baszta Pachołków Miejskich w Lubsku

Budynek ten z pewnością można uznać za symbol Lubska. Brak śladów archiwalnych odnośnie budowy Baszty nie pozwala jednoznacznie określić daty jej powstania, jedynie po cechach charakterystycznych dla architektury okresu, można stwierdzić, że powstała w XV w., jako część murów obronnych. Była jedną ze średniowiecznych bram broniących dostępu do miasta. Zbudowana na planie koła z czerwonej palonej cegły, mierzy ok. 25 m i posiada 7 kondygnacji. Nazwa prawdopodobnie wywodzi się stąd, iż obsadzenie jej było obowiązkiem mieszczan. Z końcem średniowiecza, gdy mury obronne były stopniowo likwidowane, pozostawiono praktycznie samą wieżę. W 1834r. przeniesiony tu został areszt miejski. Baszta powoli podupadała i powstały nawet projekty jej rozbiórki. Dopiero w 1920r. dzięki staraniom Lubskiego Towarzystwa Przyjaciół Heimatu oddalono groźby likwidacji baszty. Dobudowano do niej budynek, będący ich siedzibą. Basztę wyremontowano i przystosowano do możliwości zwiedzania. Po II wojnie światowej do lat 90-tych przyległy budynek był siedzibą komendy MO, a następnie policji. Obecnie mieszczą się w nim pomieszczenia biurowe, w tym nasza siedziba. Wejście na wieżę z pięknym widokiem na miasto, jest możliwe po kontakcie z Urzędem Miejskim w Lubsku.

15. Zamek w Lubsku

Ze względu na brak wcześniejszych śladów archiwalnych, dokładny czas powstania zamku jest niezwykle trudny do określenia. Możemy jedynie założyć, że powstał w XIII w., w miejscu wcześniejszego grodu. Prawdopodobnie był on potężnym obiektem, z bramami i murami obronnymi. Pierwsze wzmianki o właścicielach zamku pochodzą z XVI w. Prawdopodobnie znajdował się w posiadaniu starosty Jerzego von Tzirn, następnie, jak i całe Lubsko – rodziny von Pack i von Kotwitz. W związku ze zmianami właścicieli i przebudowami zamek zatracił swój pierwotny styl, przypominając teraz bardziej renesansową rezydencję. Po śmierci ostatniego właściciela i wyprzedaży dóbr, od lat 30-tych XX w., obiekt znajdował się w rękach skarbu państwa. Tuż po II wojnie światowej mieścił się tu szpital wojsk radzieckich, a następnie dom dziecka. Pod koniec XX w. przeprowadzono kapitalny remont. Obecnie w zamku mieści się Dom Pomocy Społecznej i nie jest on udostępniany dla zwiedzających.

16. Dworzec kolejowy w Lubsku

Nieczynny obecnie dworzec kolejowy w Lubsku jest uznawany za najstarszy dworzec w woj. lubuskim. Oddany do użytku w 1846r. jako jeden z punktów Kolei Dolnośląsko–Marchijskiej, na trasie sławnej „Berlinki". Do końca II wojny światowej była to jedna z najważniejszych tras kolejowych w ówczesnym państwie. Po niej następował systematyczny upadek kolejnictwa na obszarze. W 1994r. zamknięto stację w Lubsku. Część pomieszczeń przekształcono w mieszkania, pozostałe zabudowania niestety niszczeją. W 2015r. powstała Fundacja kolejowa Lubsko–Sommerfeld, która wciąż podejmuje starania o odremontowanie dworca i stworzenie linii drezynowej.

17. Wieża w Górzynie

Najbardziej charakterystyczny punkt największej wsi gminy Lubsko – Górzyn, znajduje się przy drodze wojewódzkiej, biegnącej w kierunku Krosna Odrzańskiego. Ceglano–kamienna wieża zbudowana na planie kwadratu, powstała prawdopodobnie w XV w. jako część zabudowań przy nieistniejącym dzisiaj kościele. Wieża strzegła wejścia na teren cmentarza. Można też domniemywać, że służyła jako mieszkanie dla osób pomagających w utrzymaniu kościoła i cmentarza. Nazywana jest wieżą więzienną, ponieważ po zakończeniu II wojny światowej, tymczasowo służyła jako areszt gminny. Obecnie niezagospodarowana. Obok niej znajduje się niezwykle ciekawa, drewniana XX-wieczna dzwonnica.

Miasto Łęknica

18. Park Mużakowski

Park Mużakowski jest jednym z najpiękniejszych przykładów założenia ogrodowego na skalę całej Europy. Położony na terenie Polski i Niemiec zajmuje ponad 720 ha. Powstanie parku zawdzięczamy postaci Hermanna von Pückler–Muskau żyjącego w latach 1785–1871. Był niemieckim arystokratą, podróżnikiem i architektem, nazywanym przez niektórych szalonym księciem. To właśnie on w latach 1815–1845 utworzył rozległy park angielski imponujący swą wielkością i różnorodnością. W 2004r. park został wpisany na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO. Polska strona parku została uznana za Pomnik Historii. Malowniczo wijące się ścieżki zachęcają do wędrówek i przejażdżek rowerowych. W parku oprócz różnorodności przyrody możemy również podziwiać część rezydencjonalną z zabudowaniami m.in. Nowego i Starego Zamku, Folwarku Zamkowego, Domu Kawalerskiego czy Oranżerii. Wszystkie te budynki znajdują się po niemieckiej stronie parku. Do zwiedzania udostępniany jest Nowy Zamek, a z wieży widokowej można podziwiać przepiękne widoki na cały park oraz okolicę.

19. „Belweder"

Powstanie tego ciekawego budynku związane jest z historią rodziny Urbianz. Eduard Urbianz w 1898r., w dzisiejszej Łęknicy, uruchomił hutę szkła i to prawdopodobnie za sprawą jego syna Oskara w 1925r. wzniesiono tzw. Belweder. Ciekawe jest to, że łączy on w sobie cechy architektoniczne klasycyzmu i secesji. Był własnością rodziny do końca II wojny światowej. Później stał się siedzibą zakładowego klubu ówczesnej huty szkła, a od 1992r. należy do miasta i działa jako Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji. Przy budynku znajduje się zabytkowy „Park Belwederski", który stanowił część założenia parkowego Hermanna von Pückler–Muskau.

20. Most kolejowy

Łukowy most kolejowy na Nysie Łużyckiej, łączący dziś Łęknicę i Bad Muskau, powstał w 1907r. Mierzy 186,4 m długości, posiada wiele przęseł, podpór i żelbetonowe przyczółki. W czasach świetności był ważnym punktem w sieci linii kolejowych regionu. Unikatowa była jazda po łuku skierowanym na południowy–zachód – most łączył trakty dochodzące do rzeki z różnych kierunków, które wzajemnie tworzyły kąt prosty. Zniszczony w czasie II wojny światowej, mimo że odremontowany w 1954r. nigdy nie był już regularnie użytkowany – występował tu głównie niewielki ruch towarowy. Dzięki transgranicznemu projektowi „Przygoda z Nysą" został zrewitalizowany i przystosowany do ruchu pieszo–rowerowego. Jest miejscem spacerów i spotkań mieszkańców Łęknicy, a także doskonałym punktem odpoczynku dla turystów. Sceneria w jaką się wpisuje sprzyja organizowaniu w tym miejscu różnego rodzaju inicjatyw kulturalnych.

Gmina Trzebiel

21. Szubienica w Trzebielu

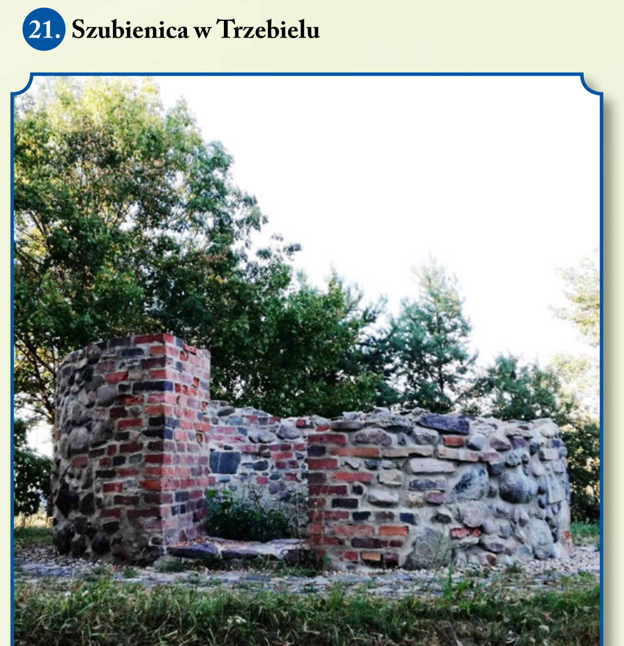

Szubienica powstała prawdopodobnie z inicjatywy rezydującego w Trzebielu Christopha von Bibersteina i była użytkowana między 1519 a 1550r. Jako właściciel Wolnego Państwa Stanowego Żary–Trzebiel, miał przywileje związane ze sprawowaniem sądownictwa wyższego, w tym orzekania wyroków śmierci. Szubienica miała formę cylindrycznej studni, wybudowanej z kamieni i cegieł. Po zakończeniu panowania Bibersteina popadała w ruinę i dopiero w 1899r. wykupiło ją Dolnołużyckie Towarzystwo Historii i Archeologii. Przeprowadzono wtedy prace remontowe, a ścieżkę wiodącą do niej obsadzono lipami. Szubienica jest obiektem wyjątkowym przez swoją studniową formę – prawdopodobnie jedyną w woj. lubuskim. Dziś pozostałości po szubienicy możemy podziwiać nieopodal drogi wiodącej z Trzebiela do Tuplic.

22. „Diabelski kamień" w Trzebielu

Granitowy głaz narzutowy zwany „Diabelskim Kamieniem" lub „Krabatem" uznawany jest dziś za pomnik przyrody. Wyżłobione w nim trzy układy otworów wskazują na to, że mógł być związany z miejscem kultu Słowian – służyć jako ołtarz ofiarny. Nazwa może wywodzić się od diabelskich – pogańskich praktyk, o których wspominał m.in. Johann Gottlieb Worbs na początku XIX w. Związana z nim jest również legenda „O Czarcim Głazie". Wędrującemu po okolicy diabłu wpadła w oko córka młynarza. Przybrał ludzką postać i rozpoczął pracę w młynie. Praca szła mu dobrze, a miłość rozkwitała… Młodzi byli już po słowie i szykowano się do ślubu, jednak matka dziewczyny zaczęła coś podejrzewać. Diabeł myśląc, że młynarzowa odkryła kim jest, uciekł. Chciał się jednak zemścić – porwać młynarkę i zniszczyć młyn ogromnym głazem. Przezorna młynarzowa przegoniła jednak czarta odgłosem piania kogutów. Diabeł nie cierpiąc tego dźwięku zatkał sobie uszy i upuścił głaz... sam przepadł, a głaz pozostał w tym miejscu do dnia dzisiejszego. Znajduje się w niedalekiej odległości od Trzebiela (ok. 2 km), w dolinie rzeczki Lanka i imponuje swoimi wymiarami – jego obwód to 1520 cm, a wysokość 280 cm.

23. Wieża widokowa na ścieżce geoturystycznej „Dawna Kopalnia Babina"

Rozległy Geopark Łuk Mużakowa, który od 2015 roku posiada rangę Światowego Geoparku UNESCO, jest obecnie nie tylko rajem dla geologów i przyrodników, ale również ogromną atrakcją turystyczną regionu. Obszar bogaty niegdyś w pokłady węgla brunatnego zachwyca dziś różnorodnością krajobrazu – kolorowymi jeziorkami, wydmami, gizerami i ciekawymi formami erozyjnymi. Na jego terenie powstała ścieżka geoturystyczna „Dawna Kopalnia Babina", która została dostosowana do ruchu turystycznego. Pieszo–rowerowa trasa liczy ok. 5 km i przebiega między miejscowościami Nowe Czaple i Łęknica. Punktem charakterystycznym ścieżki jest mierząca 30 m drewniana wieża widokowa usytuowana w pobliżu zbiornika „Afryka". Do wieży najlepiej dojść z parkingu usytuowanego przy trasie z Nowych Czapli do Przewoźnik. Na ścieżkę prowadzą jeszcze dwa wejścia – od strony Nowych Czapli oraz Łęknicy.

Gmina Tuplice

24. Wzgórze Tuplickie

Jest to najwyżej położony punkt w Tuplicach, dobrze widoczny z drogi prowadzącej z Trzebiela do Brodów (ul. Kościuszki). Niegdyś punkt widokowy zwany Teuplitz–Denkmalsberg – Tuplicka Góra Pomnikowa. Znajdował się tu pomnik, postawiony przez ówczesnych mieszkańców, na cześć poległych w I wojnie światowej. Pozostałości pomnika – ułożone na sobie kamienne bloki z wyrytym napisem można oglądać do dziś. W czasach powojennych wzgórze zostało bardzo zaniedbane, zrewitalizowano je dopiero w 2013 roku. Obecnie stanowi doskonałe miejsce odpoczynku i rekreacji, a także doskonałą przestrzeń dla lokalnych imprez plenerowych.

25. Kościół pw. NMP Królowej Polski w Nowej Roli

Pierwotnie drewniany kościół w Nowej Roli powstał ok. XIII w. Podczas wojny trzydziestoletniej stacjonujący nieopodal Szwedzi doprowadzili go do ruiny. Remont przeprowadzono dopiero w I poł. XVIII w., a pogarszający się stan techniczny w roku 1863 doprowadził do jego rozbiórki. Na tym samym miejscu powstała nowa świątynia – w stylu klasycystycznym. Niestety kościół ten w roku 1867 ucierpiał w pożarze – zniszczeniu uległo wnętrze oraz spłonęła drewniana wieża. Świątynię odnowiono, a w miejscu wieży drewnianej postawiono murowaną. W takim stanie kościół przetrwał do dziś i stanowi filię parafii w Tuplicach. Niegdyś wokół kościoła, otoczonego kamienno–ceglanym murem, znajdował się cmentarz – jedyną pamiątkę po tamtym okresie stanowi żelazny krzyż.